

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

Факультет управління, економіки та права
(назва факультету)

Кафедра права
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-
виховної роботи
Віталій Боярчук

_____ 2024 р.
« ____ » _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право України
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Львів 2024

Робоча програма дисципліни «Конституційне право України» для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання

Розробник: к.ю.н., доц. Музика Я.І.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри права.

Протокол від « 28 » серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри _____ Грещук Г. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету управління, економіки та права.

Протокол від « 29 » серпня 2024 року № 1

Голова методичної комісії _____ Ковалів В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

Напрямок підготовки **081 «Право»**

Характеристика навчальної дисципліни: нормативна

Кількість кредитів – 5

Загальна кількість годин – 120

Вид контролю: іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 3

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Конституційне право – провідна галузь національного права.

Предмет конституційного права як галузі права. Особливості предмета конституційного регулювання в умовах формування громадянського суспільства та правової держави. Принципи конституційного права України.

Особливості методу конституційного регулювання. Функції конституційного права. Структуроутворююча роль конституційного права в правовій системі України на сучасному етапі політичного та правового реформування в країні. Предмет конституційного права як галузі законодавства.

Поняття норми конституційного права. Основні (загальні) властивості конституційно-правових норм. Особливості конституційно-правових норм. Критерії класифікації конституційно-правових норм. Види конституційно-правових норм. Дія конституційно-правових норм у часі, у просторі та по колу осіб.

Поняття й склад джерел конституційного права. Класифікація джерел конституційного права України. Види джерел конституційного права. Конституція – основне джерело конституційного права.

Поняття й особливості конституційно-правових відносин. Склад конституційних відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин: загальна характеристика та класифікація. Зміст конституційно-правових відносин. Підстави виникнення і динаміки конституційно-правових відносин.

Тема 2. Конституція - Основний Закон держави і суспільства.

Поняття конституції. Основні підходи до розуміння сутності конституції. Конституція як центр сучасної правової системи. Роль (функції) конституції. Класифікація конституцій.

Конституція України (1996 р.) як акт установчої влади українського народу. Юридичні властивості Конституції України. Конституція України: структура, основні соціально-правові пріоритети, загальна характеристика.

Порядок прийняття і внесення змін до Конституції України. Поняття й функції правової охорони Конституції. Суб'єкти правової охорони Конституції. Історичний досвід і сучасна організація правової охорони Конституції України.

Конституційний контроль і нагляд. Суб'єкти та об'єкти конституційного контролю. Класифікація і види конституційного контролю. Парламентський контроль як різновид конституційного контролю. Конституційний контроль глави держави та уряду. Судовий конституційний контроль.

Тема 3. Основи конституційного ладу України.

Поняття і зміст конституційного ладу. Принципи конституційного ладу України. Гуманістичні, економічні та політичні основи конституційного ладу України.

Проблема конституційної та правової держави. Сучасні ідеї про правову державу, їх відображення в конституційному законодавстві та реалізація на практиці державного будівництва. Конституційна характеристика України як демократичної, правової, соціальної держави.

Тема 4. Конституційні основи громадянського суспільства в Україні.

Історія становлення громадянського суспільства. Формування і розвиток теорії громадянського суспільства.

Поняття громадянського суспільства. Структура і принципи самоорганізації громадянського суспільства. Взаємодія держави і громадянського суспільства. Особистість і громадянське суспільство.

Соціально-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства. Конституційні основи формування і розвитку громадянського суспільства в Україні. Основні інститути громадянського суспільства і конституційні засоби забезпечення їх функціонування в Україні.

Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.

Поняття і види громадянських станів особи. Поняття і принципи громадянства України. Належність до громадянства України. Набуття громадянства України. Умови прийняття до громадянства України. Поновлення у громадянстві України. Припинення громадянства України. Вихід з громадянства України. Втрата громадянства України. Громадянство дітей.

Поняття іноземця. Основи правового статусу іноземців. Права, свободи та обов'язки іноземців. Режими проживання іноземних громадян. Особи без громадянства: поняття й особливості правового стану. Проблема полігромадянства.

Поняття й особливості правового статусу біженців. Умови і порядок набуття та втрати статусу біженця. Права та обов'язки біженця. Проблеми вимушених переселенців. Особливості правового статусу осіб, які отримали право притулку.

Тема 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.

Людина, особистість, громадянин в сучасному конституціоналізмі. Понятійні засоби, що визначають правовий статус особистості. Принципи правового стану особистості.

Поняття і юридична природа конституційних прав і свобод людини і громадянина. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. Законні інтереси. Співвідношення індивідуальних і колективних прав. Конституційні обов'язки людини і громадянина.

Механізм реалізації, гарантії та захист прав та свобод людини та громадянина в Україні. Обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні. Міжнародно-правові стандарти і конституційне законодавство України про правове становище людини і громадянина.

Тема 7. Конституційні форми народовладдя в Україні.

Поняття й сутність народовладдя. Суверенітет народу: гносеологічні витoki і сучасне розуміння. Конституційні основи народовладдя. Український народ – носій суверенітету та єдине джерело влади в Україні. Теоретичні та конституційно-правові основи демократії. Безпосередня демократія: поняття, конституційна природа, форми.

Поняття і конституційно-правова регламентація референдумів. Види референдумів. Всеукраїнський і місцевий референдуми. Порядок призначення, організації і проведення референдумів. Поняття й форми представницької демократії. Український парламентаризм: історія становлення й сучасний етап розвитку.

Виборче право і виборча система: поняття та принципи. Правове регулювання і порядок формування представницьких органів держави і місцевого самоврядування. Вибори Президента України. Вибори народних депутатів України. Місцеві вибори. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.

Тема 8. Державний лад України.

Поняття державного устрою України. Державний лад і форма держави: поняття й співвідношення. Принципи державного устрою України: загальна характеристика. Суверенітет

держави. Україна – суверенна і незалежна держава. Зміст і практична реалізація принципу поділу влади в Україні.

Принцип децентралізації державного управління і деконцентрації публічної влади в Україні. Принцип республіканської форми правління в Україні. Парламентарна президентська республіка: особливості організації та функціонування державної влади, управління та місцевого самоврядування. Проблема парламентсько-президентської і президентсько-парламентської республіки. Конституційна організація державної влади і місцевого самоврядування в Україні.

Тема 9. Конституційно-правові основи організації і функціонування державної влади в Україні.

Поняття та юридична природа державної влади. Структура конституційно-правового інституту державної влади в Україні. Поняття органу держави, його ознаки та конституційний статус. Класифікація (види) органів державної влади.

Структура чинного законодавства щодо державних органів України. Принципи організації і діяльності органів державної влади в Україні. Демократизація організації і діяльності державного апарату. Система органів державної влади в Україні.

Тема 10. Верховна Рада України.

Законодавча влада в Україні. Конституційна природа парламенту – Верховної Ради України. Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Принципи діяльності Верховної Ради України. Функції і повноваження Верховної Ради України.

Організація і порядок роботи Верховної Ради України. Сесія – основна організаційно-правова форма діяльності Верховної Ради України. Апарат Верховної Ради України. Парламентські процедури: законодавча, установча, процедура здійснення парламентського контролю. Акти Верховної Ради України. Конституційно-правовий статус народного депутата України і правові гарантії його діяльності. Природа депутатського мандата.

Тема 11. Конституційно-правовий статус Президента України.

Інститут президентства в Україні: історія становлення й сучасний етап розвитку. Роль і місце Президента України в системі органів державної влади. Конституційно-правовий статус Президента України. Порядок вступу на пост Президента України.

Повноваження Президента України. Акти Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Процедура імпичменту.

Адміністрація Президента України. Інститут Представника (уповноваженого) Президента України. Постійний Представник Президента України у Верховній Раді України. Постійний Представник Президента України в Кабінеті Міністрів України. Представник Президента України в Конституційному Суді України. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.

Тема 12. Виконавча влада в Україні.

Поняття виконавчої влади та її місце в механізмі державної влади. Система виконавчої влади в Україні. Кабінет Міністрів України - вищий орган у системі виконавчої влади. Порядок формування Кабінету Міністрів України. Кабінет Міністрів України: склад і компетенція. Прем'єр-міністр України: порядок призначення, статус, повноваження і політична роль. Організація і порядок діяльності Кабінету Міністрів України. Відставка Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Система центральних органів виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: порядок формування, принципи діяльності, статус, структура, основні завдання, повноваження, акти. Конституційно-правовий статус і система органів виконавчої влади на місцях. Місцеві державні адміністрації: правова природа, порядок формування, структура, принципи діяльності, компетенція, акти.

Тема 13. Судова влада та прокуратура в Україні. Конституційний Суд України.

Судова влада та прокуратура в Україні: загальна характеристика. Поняття конституційної юстиції. Становлення і розвиток конституційної юстиції в Україні.

Конституційний Суд України орган конституційної юрисдикції. Правова природа Конституційного Суду України. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Статус судді Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України.

Принципи конституційного судочинства. Суб'єкти й форми звертання до Конституційного Суду України. Учасники конституційного судового процесу. Поняття й характеристика стадій конституційного судочинства. Процесуальні строки.

Тема 14. Конституційні засади місцевого самоврядування

Поняття місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування як елемент основ конституційного ладу України. Ознаки місцевого самоврядування. Правова, організаційна і фінансова автономність органів місцевого самоврядування. Міжнародно-правове регулювання питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія про місцеве самоврядування.

Місцеве самоврядування за Конституцією України 1996 р. Система принципів і органів місцевого самоврядування. Територіальна громада. Порядок формування органів місцевого самоврядування. Сільські, селищні та міські голови: порядок обрання і статус. Сільські, селищні міські, районні, обласні ради. Виконавчі органи сільських, селищних та міських рад. Органи самоорганізації населення.

Територіальна, матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі. Функції і повноваження та акти органів місцевого самоврядування. Адміністративний, фінансовий, судовий та ін. контроль (нагляд) за діяльністю органів місцевого самоврядування. Гарантії здійснення повноважень і відповідальність місцевого самоврядування.

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми):**

ПН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

ПН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі **компетентності:**

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми спеціальності «Право»):

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми спеціальності «Право»):

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне та аграрне право.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Рік підготовки <u>1</u> Семестр <u>1</u>						Рік підготовки <u>1</u> Семестр <u>1</u>					
Тема 1. Конституційне право – провідна галузь національного права України.	7	2	2			3	6					6
Тема 2. Конституція - Основний Закон держави і суспільства.	6		2			4	8		2			6
Тема 3. Основи конституційного ладу.	6		2			4	7	2				5
Тема 4. Конституційні основи громадянського суспільства.	5		2			3	5					5
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	7	2	2			3	7	2				5
Тема 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.	6		2			4	8		2			6
Тема 7. Конституційні форми народовладдя в Україні.	8	2	2			4	4					4
Тема 8. Державний лад України.	5		2			3	7	2				5
Тема 9. Конституційно-правові основи організації і функціонування державної влади в Україні.	7	2	2			3	7		2			5
Тема 10. Верховна Рада України.	8	2	2			4	6		2			4
Тема 11. Конституційно-правовий статус Президента України.	8	2	2			4	7	2				5
Тема 12. Виконавча влада в Україні.	7	2	2			3	6		2			4
Тема 13. Судова влада та прокуратура в Україні. Конституційний Суд України.	5		2			3	7	2				5
Тема 14. Конституційні засади місцевого самоврядування	5		2			3	5					5
Разом	90	14	28			48	90	10	10			70
Іспит	30					30	30					30
Усього годин	120	14	28			78	120	10	10			100

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Конституційне право – провідна галузь національного права України.	2
2	Тема 2. Конституція - Основний Закон держави і суспільства.	2
3	Тема 3. Основи конституційного ладу України.	2
4	Тема 4. Конституційні основи громадянського суспільства в Україні.	2
5	Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	2
6	Тема 6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.	2
7	Тема 7. Конституційні форми народовладдя в Україні.	2
8	Тема 8. Державний лад України.	2
9	Тема 9. Конституційно-правові основи організації і функціонування державної влади в Україні.	2
10	Тема 10. Верховна Рада України.	2
11	Тема 11. Конституційно-правовий статус Президента України.	2
12	Тема 12. Виконавча влада в Україні.	2
13	Тема 13. Судова влада та прокуратура в Україні. Конституційний Суд України.	2
14	Тема 14. Конституційні засади місцевого самоврядування	2
	Разом	28

6. Теми, винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Дія конституційно-правових норм у часі, у просторі та по колу осіб.
2	Порядок прийняття і внесення змін до Конституції України.
3	Конституційна характеристика України як демократичної, правової, соціальної держави.
4	Соціально-правові передумови становлення в Україні громадянського суспільства.
5	Особи без громадянства: поняття й особливості правового стану.
6	Механізм реалізації, гарантії та захист прав та свобод людини та громадянина в Україні.
7	Порядок призначення, організації і проведення референдумів.
8	Зміст і практична реалізація принципу поділу влади в Україні.
9	Принципи організації і діяльності органів державної влади в Україні.
10	Конституційно-правовий статус народного депутата України і правові гарантії його діяльності.
11	Роль і місце Президента України в системі органів державної влади.
12	Прем'єр-міністр України: порядок призначення, статус, повноваження і політична роль.
13	Функції і повноваження Конституційного Суду України.
14	Порядок формування органів місцевого самоврядування.

Самостійна робота може бути виконана у формі реферату. Тематика рефератів, вимоги до оформлення та оцінювання рефератів вказані у Методичних рекомендаціях з Конституційного прав України для виконання практичних та самостійних робіт студентами економічного факультету денної форми навчання та студентів Навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти спеціальність 081 «ПРАВО».

7. Методи і форми навчання

1. Словесні методи – лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту;

2. Наочні методи – лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

3. Метод навчання за рівнем пізнавальної активності – пояснювально-ілюстративний метод, метод відтворення, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод.

4. Практичні методи – виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань(кейсів) і тестів, ділові ігри, презентації, доповіді, реферати.

8. Методи і форми контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне, аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна практична перевірка – аналіз розв'язків ситуативних завдань (кейсів) і тестів шляхом застосування чинного законодавства у сфері конституційних відносин, аналіз рефератів, доповідей, презентацій, аналіз проведених ділових ігр.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація у формі екзамену.

Форми контролю: усна, письмова, комбінована.

9. Розподіл балів, які отримують студенти (1 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота 50 балів														Сума	Екза мен	Сума
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14	50	50	100
3	3	3	3	3	5	5	3	3	3	3	3	5	5			

10. Порядок оцінювання результатів навчання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Конституційне право України» здійснюється в одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами Конституційного права;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Конституційне право України» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

11. Критерії оцінювання знань студентів

% від кількості балів, визначеної робочою програмою дисципліни на відповідну тему (визначає викладач)	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
75-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
60-74	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань. Студент має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.
0-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі екзамену/заліку

12. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до практичних занять; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

13. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Конституційний договір про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України: укладений 8 червня 1995 року між Верховною Радою України і Президентом України // ВВР. – 1995. - №18. – Ст. 133.
3. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року // ВВР Української РСР. – 1991. - №38. – Ст. 502.
4. Декларація про державний суверенітет України: прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року // ВВР Української РСР. – 1990. - №3. – Ст. 429.
5. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08 липня 2011 року // Офіційний вісник України від 12.08.2011. - 2011. - № 59. - Стор. 83. – Ст. 2347
6. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 10.07.2010 № 2487-VI // ВВР. – 2010. - N 35-36. - Ст.491.
7. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 року № 4061-VI // ВВР. - 2012. - N 10-11. - Ст.416.
8. Про вибори Президента України: Закон України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 20-21. – Ст. 291.
9. Про всеукраїнський і місцеві референдуми: Закон Української РСР від 3 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 33. – Ст. 443 (із змінами і доповненнями).
10. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 06.11.2012 року // Офіційний вісник України. - 2012. - № 92. - Стор. 7. – Ст. 3729.
11. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
12. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // ВВР. – 1996. - №49. - Ст.272.
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 20 (з змінами та доповненнями).
14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 23. – Ст. 162.
15. Про Президента України: Закон України від 5 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 33. – Ст. 446.
16. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 40. – Ст. 290.
17. Про статус народних депутатів України: Закон України від 22 бер. 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 42. – Ст. 212.
18. Про статус суддів та статус суду: Закон України від 7 липня 2010 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - N 41-42, N 43, N 44-45. - Ст.529.
19. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 38. - Стор. 1696.

Спеціальна література

1. Конституційне право України : підручник. / В. І. Чушенко, І. Я. Заяць; за заг. ред. В. І. Чушенка; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Вид. 2-е, допов. і переробл. – К.: Ін Юре, 2009. – 547 с.
2. Погорілко В.Ф. Конституційне право України : підручник / В.Ф. Погорілко, В.Л. Федоренко ; МОНУ ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ ; Київський ун-т права ; за заг. ред. В.Ф. Погорілка. – 2-ге видання, перероб., та доп. – Київ : Правова єдність, 2010. – 432 с.

3. Конституційне право України: Підручник / За заг. ред. В.Л. Федоренка. – 4-е вид., перероб. і доопр.; передмова проф. В.М. Шаповала. – К.: 2012. – 727 с.
4. Шаповал В. Сучасний конституціоналізм. – К.: Юрінком Інтер, 2005.- 560 с.
5. Шляхтун П. Конституційне право: словник термінів. – К.: Либідь, 2005. – 568 с.
6. Фрицький О. Конституційне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 536 с.
7. Кравченко В. Конституційне право України: Навчальний посібник. 2-е вид. – К.: Атіка, 2002. – 479 с.
8. Мала енциклопедія конституційного права / За ред. Ю. Бошицького. – К.: Кондор, 2012. – 482 с.
9. Веніславський Ф.В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. – Х.: Право, 2014. – 376 с.
10. Довідник з практичного конституціоналізму / вступне слово Голови Верховної Ради України В.Б. Гройсмана. – К.: Парлам. вид-во, 2015. – 328 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд читального залу Львівського ЛНУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1, Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).
2. Електронні інформаційні ресурси:
 - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/>;
 - Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
 - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
 - Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
 - Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.
 - Офіційний сайт Базы українського законодавства в Інтернет. Режим доступу: www.lawukraine.com.